

ტერმინთა განმარტებები

არაფორმალური განათლება (Non-formal Education)

გულისხმობს ორგანიზებულ და მიზანმიმართულ საგანმანათლებლო ღონისძიებებს, რომლებიც ხორციელდება ფორმალური განათლების (მაგ.: სკოლა, უნივერსიტეტი) მიღმა. ასეთი ღონისძიებებია მაგ.: ტრენინგები, სხვადასხვა კურსები ან თუნდაც, მეცადინეობა რეპეტიტორთან. არაფორმალური განათლების პროცესში ყველა ასაკის ადამიანი შეიძლება იყოს ჩართული. თავად საგანმანათლებლო ღონისძიება შეიძლება იყოს სხვადასხვა ხანგრძლივობის და არ არის აუცილებელი სრულდებოდეს რაიმე სახის საგანმანათლებლო დოკუმენტის გაცემით.

არაოფიციალური განათლება (Informal Education)

მთელი ცხოვრების მანძილზე მიმდინარე პროცესი, რომლის დროსაც ყველა ადამიანი ითვისებს დამოკიდებულებებს, ფასეულობებს, იძენს უნარ-ჩვევებსა და ცოდნას საკუთარი გარემოცვის განმანათლებელი გავლენის და რესურსების, აგრეთვე, ყოველდღიური გამოცდილების მეშვეობით (მაგალითად ოჯახი, მეზობლები, ბაზარი, ბიბლიოთეკა, მასმედია, სამუშაო, თამაში და სხვა).

წყარო: ფლაურსი, ნენსი. კომპასიტო: სახელმძღვ. ადამიანის უფლებათა განათლ. სფეროში ბავშვებისათვის/რედ. და თანაავტ. ნენსი ფლაურსი; სახელმძღვ. მომზადებაში მონაწილეობდნენ: მარია ემილია ბრედეროდე-სანტოსი [და სხვ.]; საბოლოო რედ. უუჟანა სელენი; ილ. დაიანა ნეგი; [მთარმგნ.: თამარ მიქაძე, ანა გეგეჭკორი; რედ. დავით გელაშვილი]- [თბ., 2009]

ადვოკატირება (Advocacy)

მოქალაქეთა ინტერესებისა და უფლებების დაცვისკენ მიმართული აქტივობები (აქციები, კამპანიები და ღონისძიებები), რომლებიც მიზნად ისახავს გადანყვეტილების მიმღებ პირებზე ზემოქმედების მოხდენას კონკრეტული საკითხის ან პრობლემის გადასჭრელად.

წყარო: კავშირი „რეას“ სპეციალისტთა ადაპტირებული განმარტება

განვითარების თავისებურებების მქონე პირი (Person with Developmental Disabilities)

ანუ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირი (შშმპ)

წყარო: კავშირი „რეას“ სპეციალისტთა ადაპტირებული განმარტება

განვითარების პროექტი (Development Project)

განვითარების პროექტი, ესაა პროექტი, რომლის მიზანია მხარი დაუჭიროს ქვეყნის, რეგიონის, მუნიციპალიტეტის, სოფლის თუ თემის განვითარებას სხვადასხვა მიმართულებით.

დევენილთა კომპაქტურად განსახლების ობიექტი (IDP Coolective centre)

დევენილთა დროებითი საცხოვრებელი ადგილი, სადაც ორგანიზებულად იქნენ განსახლებული დევნილები, ამ ობიექტში საცხოვრებელი ფართების დევნილი ოჯახებისათვის, კანონმდებლობის შესაბამისად, საკუთრებაში გადაცემის ღონისძიებების დანერგვამდე/შესაბამისი სამართლებრივი აქტის გამოცემამდე.

წყარო: საქართველოს კანონი იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა შესახებ

დეცენტრალიზაცია (Decentralization)

საჯარო ხელისუფლების გადაცემა ცენტრიდან პერიფერიებზე. უზრუნველყოფს ქმედების არჩევის თავისუფლებას, გადანყვეტილებების მიღების ავტონომიურობას საკუთარი პასუხისმგებლობით. დეცენტრალიზაციით ხდება ადგილობრივი მოსახლეობისათვის სწორედ იმ საკითხების გადაცემა, რომლებიც წარმატებით გადანყვედება მათ მიერვე დამოუკიდებლად და საკუთარი პასუხისმგებლობით. დეცენტრალიზაციის უმთავრეს ამოცანას წარმოადგენს ინდივიდუალური თვით-შემოქმედებისა და დამოუკიდებელი ინიციატივის უზრუნველყოფა და ნახალისება, ხოლო მისი მიზანია არა ხელისუფლების შეზღუდვა და სახელმწიფოებრივი ძალაუფლების შესუსტება, არამედ სოციალური ფორმების სიჯანსაღე და სიმყარე, სტაბილურობის უზრუნველყოფა.

წყარო: ყურაშვილი კ. ადგილობრივი თვითმმართველობის კონსტიტუციური პრინციპის რეალიზაციის პრობლემები საქართველოში // აღმანახი № 18, — საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია, — 2003,

ზრდასრულთა განათლება (Adult Education)

ყველა სახის მიზანმიმართული ფორმალური და არაფორმალური სწავლებაა. ის ხორციელდება მუდმივად სიცოცხლის ნებისმიერ ეტაპზე ცოდნის, კომპეტენციისა და უნარ-ჩვევების სრულყოფისათვის. ზრდასრულთა განათლება, ისევე როგორც “მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლა”, მოიცავს ფორმალური, არაფორმალური და სპონტანური სწავლების (არაოფიციალური განათლების) ყველა დონეს, რომელთა საშუალებით ზრდასრულები ავითარებენ საკუთარ უნარებს, ამდიდრებენ საკუთარ ცოდნას, სრულყოფენ ტექნიკურ და პროფესიულ კვალიფიკაციებს ან იყენებენ ახალი მიმართულებით საკუთარი (დასაქმება, შემოსავლების ზრდა) და საზოგადოების მოთხოვნების დასაკამყოფილებლად, სოციალური გაუცხოების თავიდან ასაცილებლად (ლიბერალური ზრდასრულთა განათლება). ზრდასრულთა განათლება პოსტსაბჭოურ ქვეყნებში დამატებით აღიქმება, როგორც ეკონომიკის სტაბილიზაციის, დემოკრატიული ღირებულებებისა და სოციალური გარემოს ჩამოყალიბების საშუალება.

წყარო: ევროკომისიის მიერ მიღებული და OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development მიერ ადაპტირებული განმარტება - Education and Training Policy - Promoting Adult Learning, OECD 2005).

თანამონაწილეობითი სწავლება და ქმედება (PLA – Participatory learning and action =RRA+PRA)

მუდმივად განახლებადი მეთოდებისა და მიდგომების ნაკრები, რომელიც ერთი მხრივ, გამოიყენება იმის შესაფასებლად, თუ რამდენად არის მზად თემი, მონაწილეობა მიიღოს საკუთარი პრობლემების მოგვარებაში, და მეორე მხრივ, თემს საშუალებას აძლევს გააანალიზოს საკუთარი ცხოვრებისეული გამოცდილება და არსებული რეალური გარემო, შეაფასოს საკუთარი შესაძლებლობები, განსაზღვროს პრიორიტეტები, მიიღოს დამოუკიდებელი გადანყვეტილებები, შეიმუშაოს სამოქმედო გეგმა და განახორციელოს იგი.

წყარო: პავლე დოლიძე - „სათემო მობილიზება – მეთოდური მითითებები“, „ელკანას“ გამოცემა, თბილისი, 2007.

თემის განვითარება (community development)

სოციალური ცვლილების პროცესია, რომელიც მომდინარეობს კონკრეტულ საცხოვრებელ გარემოში მცხოვრებთა გამცდილებებისა და საჭიროებებიდან; მოიცავს თითოეული ინდივიდის ღირსებათა, უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის გამოვლენასა და მობილიზებას; უპირატესობას ანიჭებს კოლექტიურ ქმედებას, როგორც პიროვნული ზრდისა და სოციალური განვითარების ყველაზე დინამიურ გზას; უზრუნველყოფს ხალხის კონტროლსა და ჩართულობას იმ გადანყვეტილებების მიღებაში, რომლებიც მის ცხოვრებაზე ახდენენ გავლენას.

თემის თანამონაწილეობითი შეფასების მეთოდი

(PRA - Participatory rural Appraisal),

თანამონაწილეობითი შეფასებაა გულისხმობს თემის სიტუაციის სწრაფ შესწავლას, მოსახლეობის გააქტიურებას საკუთარი პრობლემების მოსაგვარებლად, პრაქტიკული პროექტების ჩამოყალიბებას და განხორციელებას. ამ მეთოდის მიზანი არ არის მზა გადაწყვეტილებების ან ჰუმანიტარული დახმარების შეტანა, იგი გულისხმობს თემთან დაახლოებას, ერთად ფიქრსა და მუშაობას, ურთიერთგაგების საფუძველზე კონკრეტული ქმედებების დაგეგმვას, რომლის განმახორციელებელი თავად თემია.

წყარო: პავლე დოლიძე - „სათემო მობილიზება — მეთოდური მითითებები“, „ელკანას“ გამოცემა, თბილისი, 2007.

თემის საჭიროებების სწრაფი შეფასება

(RRA – Rapid Rural appraisal)

შეიძლება განვიხილოთ, როგორც მეთოდების ნაკრები, რომლის გამოყენება მოსახლეობისაგან მცირე დროში ზუსტი, სანდო ინფორმაციის მიღებისა და ანალიზის საშუალებას იძლევა.

წყარო: პავლე დოლიძე - „სათემო მობილიზება — მეთოდური მითითებები“, „ელკანას“ გამოცემა, თბილისი, 2007.

თემის პრობლემების თანამონაწილეობითი შეფასება **(PRA)**

როგორც პროცესი ემყარება თემის საჭიროებების სწრაფი შეფასების (RRA) დროს მოპოვებულ ინფორმაციას, და სოფლის ცხოვრების რეალური სურათის დანახვასთან ერთად გულისხმობს ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართვას ინფორმაციის ანალიზისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

წყარო: პავლე დოლიძე - „სათემო მობილიზება — მეთოდური მითითებები“, „ელკანას“ გამოცემა, თბილისი, 2007.

თემზე დაფუძნებული სოციალური სერვისი **(Community Based Social Service)**

თემის წევრებისთვის განკუთვნილი და თემის რესურსზე დაფუძნებული სოციალური მომსახურების ტიპი, ან მომსახურებათა ერთობლიობა, რომელიც მიზნად ისახავს ისეთი ადამიანების საჭიროებების დაკმაყოფილებას და განვითარებას, რომლებსაც არ შეუძლიათ საკუთარ თავზე ზრუნვა და სხვა ადამიანებზე არიან დამოკიდებული.

ინსტიტუციონალიზაცია **(Institutionalization)**

ტერმინი ფართოდ გამოიყენება სოციალურ მეცნიერებაში და აღნიშნავს რაიმეს (მაგალითად, კონცეფციის, სოციალური როლის, კონკრეტული ფასეულობის ან ქცევის ფორმის) შერწყმის და ნორმად/წესად დამკვიდრების პროცესს სოციალურ სისტემასა თუ საზოგადოებაში.

ინსტიტუციური მდგრადობა **(Institutional Sustainability)**

საზოგადოებრივი ორგანიზაციის უნარი განსაზღვროს შესატყვისი მისია, განახორციელოს მართვის კარგი პრაქტიკა, მოახდინოს შემოსავლების წყაროების გამრავალფეროვნება და უზრუნველყოს ხარისხიანი, გრძელვადიანი და უწყვეტი მომსახურების მიწოდება და საქმიანობა სამიზნე ფაგუფებისათვის.

ინტეგრაცია **(Integration)**

პროცესი, რომელიც მიზნად ისახავს გაერთიანებას, გამთლიანებას, ერთიანობის ჩამოყალიბებას ან აღდგენას.

იძულებით გადაადგილებული პირი

(IDP - Internally displaced people)

იძულებით გადაადგილებული პირად/დევნილად ჩაითვლება საქართველოს მოქალაქე ან საქართველოში მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირი, რომელიც იძულებული გახდა დაეტოვებინა თავისი მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი და გადაადგილებულიყო საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში იმ მიზეზით, რომ საფრთხე შეექმნა მის ან მასთან მცხოვრები ოჯახის წევრის სიცოცხლეს, ჯანმრთელობის ან თავისუფლებას უცხო ქვეყნის აგრესიის, შიდა კონფლიქტის ან ადამიანის უფლებების მასობრივი დარღვევის გამო.

წყარო: საქართველოს კანონი იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა შესახებ

**ლიდერი
(Leader)**

პიროვნება, რომელსაც ქალაქის\სოფლის\თემის მაცხოვრებლები ირჩევენ მათი ინიციატივების\პრობლემების ადგილობრივ თვითმმართველობაში წარსადგენად. არჩევის კრიტერიუმია: კონკრეტული ქალაქის\სოფლის\თემის მაცხოვრებელი, ავტორიტეტული, მიზანდასახული, აქტიური, კომუნიკაბელური.

**ლობირება
(Lobbying)**

კანონიერი საშუალება, რომლითაც მოქალაქეთა ჯგუფები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, კერძო კომპანიები და სხვადასხვა ინტერესების ჯგუფები ცდილობენ გავლენის მოხდენას საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების ამა თუ იმ გადაწყვეტილებაზე.

წყარო: კავშირი „რეას“ სპეციალისტების ადაპტირებული განმარტება

**მდგრადი განვითარების
(Sustainable Development)**

კონცეფცია გულისხმობს ეკონომიკური ზრდის ისეთ ფორმას, რომელიც უზრუნველყოფს საზოგადოების კეთილდღეობას მოკლე, საშუალო და, რაც მთავარია, ხანგრძლივი ვადით. იგი ეფუძნება პრინციპს, რომლის თანახმად, დღევანდელი მოთხოვნილებები უნდა დაკმაყოფილდეს ისე, რომ საფრთხე არ შეექმნას მომავალ თაობებს. მდგრადი განვითარება გულისხმობს პირობების შექმნას გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარებისათვის გარემოს დაცვის საკითხების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

**მთელი სიცოცხლის მანძილზე
სწავლა
(Lifelong Learning)**

ეს არის განათლების მიღების შანსი მთელი ცხოვრების მანძილზე ცოდნის, უნარ-ჩვევებისა და კომპეტენციების სრულყოფის მიზნით, როგორც პიროვნული, სამოქალაქო და სოციალური განვითარების ინტერესების გათვალისწინებით, ასევე დასაქმებისა და ანაზღაურების მიღების მიზნით“. დღეისათვის უწყვეტი სწავლა პოლიტიკის სტრატეგიის შემუშავების მთავარი პრინციპია, რომლის მიზანია, როგორც ეკონომიკური კეთილდღეობა და ერის კონკურენტუნარიანობის ზრდა, ასევე კადრებით უზრუნველყოფა და სოციალური ერთიანობა.

წყარო: ევროკომისიის 2000 წლის “მემორანდუმი მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის შესახებ” - Commission of the European Communities, Brussels, 30.10.2000, SEC(2000) 1832 – A Memorandum on Lifelong Learning, 2000.

**მიკრო საინტეგრაციო ცენტრი
(Micro integration centre)**

მცირე მოცულობის “დღის ცენტრი”, რომლის მიზანია შეზრუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისა და მოზარდების საზოგადოებაში ინტეგრაციისთვის მომზადება მათთვის სათანადო ცოდნის მიწოდებისა და უნარ-ჩვევების განვითარების გზით.

**მოქალაქეთა ჩართულობა\
მონაწილეობა
(Civic Participation/
Involvement)**

საქართველოს კონსტიტუციით, საერთაშორისო აქტებითა და „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს კანონით მინიჭებული უფლების რეალიზაცია იყოს ინფორმირებული, მიიღოს მონაწილეობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში და მონიტორინგი გაუწიოს თვითმმართველობის ორგანოების საქმიანობას.

**მულტიდისციპლინარული
მიდგომა
(multidisciplinary approach)**

სხვადასხვა დარგის სპეციალისტების მონაწილეობა და ურთიერთქმედება ერთიან პროცესში, რაც განაპირობებს მის კომპლექსურობას და ოპტიმიზაციას.

ნადი (მამითადი)

შრომის ორგანიზაციის ერთ-ერთი უძველესი ფორმა, რომელიც აგებულია ურთიერთდახმარების შრომა-მიგებით პრინციპზე. ნადს ინვესტირებენ როგორც მიწის სამუშაოების (ხვნა, ბარვა, თოხნა და სხვა), ისე სახლის მშენებლობისა და სხვა ერთდროული შრომატევადი სამუშაოების დროს.

წყარო: ჯალაბაძე გ., მინათმოქმედება ფშავ-ხევსურეთში, თბ., 1963; Бардавелиძე В. В., Земельные владения древнегрузинских святыниц, «Советская этнография», 1949, №1; ჯალაბაძე გ., ქსე, ტ. 7, გვ. 285, თბ., 1984

პანდუსი (rampant)

შენობებსა და საზოგადოებრივ ადგილებში გადაადგილების გასაადვილებლად კიბეების სანაცვლოდ ან მათ გვერდზე დამონტაჟებული დახრილი გადასასვლელი/ბილიკი.

Res publica

(ლათ.) - საერთო საქმე/ სახალხო საქმე. წინამდებარე პუბლიკაციაში ტერმინი გამოიყენება იმის საილუსტრაციოდ, რომ განვითარება თანამშრომლობის გარეშე შეუძლებელია, ხოლო თავის მხრივ თანამშრომლობის ერთ-ერთი ძირითადი მოტივი საერთო საქმისადმი პასუხისმგებლობის განცდა შეიძლება იყოს.

სათემო ფონდი (Community Foundation)

წარმოადგენს დამოუკიდებელ, რეგისტრირებულ ფილანტროპულ ინსტიტუტს, რომელიც განსაზღვრულ გეოგრაფიულ არეალს მაგალითად უბანს, სოფელს, ქალაქს, რეგიონს ან სხვა ტიპის ადმინისტრაციულ ერთეულს ემსახურება. სფ საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისათვის შემოწირულობების ორგანიზებულად ინვესტირებისა და გრანტების გაცემის ინსტრუმენტს და საშუალებას წარმოადგენს, რაც უშუალოდ კონკრეტული გეოგრაფიული არეალის სოციალური პირობების გაუმჯობესებას ემსახურება. სათემო ფონდის სახსრებს ძირითადად ადგილობრივი თემიდან, კერძოდ სხვადასხვა ორგანიზაციებიდან, ბიზნეს კომპანიებიდან და ინდივიდუალური პირებისაგან გაღებული შემოწირულობები ქმნიან. სათემო ფონდი ფართოდ გავრცელებული საერთაშორისო პრაქტიკა გახლავთ და ჯერ-ჯერობით მისი ანალოგი საქართველოში არ არსებობს.

წყარო: სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის თემის განვითარებაზე მომუშავე ექსპერტების ადაპტირებული განმარტება

სათემო მობილიზაცია (Community Mobilization)

პროცესი, რომელიც მიმართულია თემის მოსახლეობის გააქტიურებისკენ, რათა მათ თვითონ შეძლონ აქტუალური პრობლემების თუ საკითხების მოგვარება სოციალური, გარემოსდაცვითი და სხვ. სფეროდან და გაატარონ სასიკეთო ცვლილებები.

წყარო: თემის განვითარების საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციების შეთანხმებული განმარტება

სამკურნალო პედაგოგიკა (Curative pedagogics)

ფართოდ გამოიყენება განვითარების პრობლემის მქონე ბავშვებთან და მოზარდებთან მუშაობისას. იგი მოიცავს ინდივიდუალური პედაგოგიური და სამკურნალო მიდგომების ერთობლიობას, რომელშიც წამყვანი ადგილი აღზრდას უკავია. მისი უმთავრესი პრინციპია შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან ზრუნვაზე და კეთილგანწყობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების აგება და მათი აღქმა განვითარების სუბიექტებად და არა დახმარების ობიექტებად.

წყარო: კავშირი „რეას“ სპეციალისტების ადაპტირებული განმარტება

სოციალური სანარმო (Social Enterprise)

არის ორგანიზაცია, რომელიც ახორციელებს სოციალურ მისიას სამენარმო, შემოსავლის მომტანი სტრატეგიებით. განსხვავებით ჩვეულებრივი, მხოლოდ მოგებაზე ორიენტირებული, სანარმოსაგან სოციალურ სანარმოს აქვს ორმაგი მიზანი: ეკონომიკური და სოციალური. აქედან უმთავრესი სოციალურია. ეკონომიკური მიზანი გახლავთ, მხოლოდ საშუალება მეორე უფრო მნიშვნელოვანი — სოციალური მიზნის მისაღწევად.

წყარო: სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის სოციალურ მენარმოებაზე მომუშავე ექსპერტების ადაპტირებული განმარტება

სოციალური კაპიტალი (Social Capital)

მოიცავს სოციალური ორგანიზაციის - პრინციპების, სტრუქტურების, ნორმების - იმ თავისებურებებს, რომელთაც შეუძლია განამტკიცონ საზოგადოების მიერ განხორციელებულ კოორდინირებულ მოქმედებათა ეფექტიანობა. სოციალური კაპიტალი ბადებს თანამშრომლობისკენ ლტოლვას. მისი ფორმების ნაირსახეობას წარმოადგენს ე. წ. „მორალური რესურსები“, რომელთა მოცულობა მოხმარების პროცესში კი არ მცირდება, არამედ იზრდება; ეს რესურსები მხოლოდ იმ შემთხვევაში ამოიწურება, თუკი ისინი არ გამოიყენება

წყარო: დემოკრატიაზე გარდამავალი პერიოდი და აქტიური მოქალაქეობა : სატრენინგო მასალები / შემდგ.: მალხაზ ბეგიაშვილი, დავით ბოსტოლანაშვილი, დიანა ლუჟაია და სხვ. - თბ., 2007

ურბანიზაცია

(ლათ. *urbs* - ქალაქი)- ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებული და ურთიერთგანპირობებული სოციალურ—ეკონომიკური მოვლენების რთული შერწყმა, რაც გამოწვეულია ქალაქების მზარდი როლით საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში. უ—ის პროცესისათვის დამახასიათებელია ქალაქის მოსახლეობის სწრაფი ზრდა უპირატესად მიგრაციის ხარჯზე, ამიტომაც მის ერთ—ერთ ძირითად მახასიათებლად ითვლება სტატისტიკური ზომა ქვეყნის მოსახლეობის ნილისა, რომელიც ცხოვრობს ქალაქებსა და ქალაქის ტიპის დასახლებებში.

წყარო: სოციალურ და პოლიტიკურ ტერმინთა ლექსიკონი—ცნობარი / [სარედ.: ჯგუფი: ედუარდ კოდუა და სხვ.; გამომც.: ლაშა ბერაია] - თბ.: ლოგოს პრესი, 2004 - 351 გვ.; 20 სმ. - (სოციალურ მეცნ. სერია/რედ.: მარინე ჩიტაშვილი). - ISBN 99928-926-9-2: [ფ.ა.]

ფასილიტაცია (Facilitation)

პროცესის ხელშეწყობა, დახმარება. ფართი გაგებით — ადამიანთა ჯგუფის ან ცალკეული ინდივიდებისათვის დახმარება მათი საქმიანობის ორგანიზებასა და გადანყვეტილების მიღებაში, რომლის მიზანია კონცენსუსის გზით “გააიოლოს” ჯგუფის შიგნით ადამიანთა ურთიერთმოქმედება სხვადასხვა საკითხების გადასაჭრელად. პროცესს წარმართვს ფასილიტატორი (“ნეიტრალური შუამავალი”), რომელიც უზრუნველყოფს მონაწილეთა ჩართულობას, მათ მიერ გამოთქმული მოსაზრებების დაფიქსირება-სისტემატიზაციას და შეხვედრის ნესებისა თუ პროცედურების დაცვას.

წყარო: თემის განვითარების საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციების შეთანხმებული განმარტება

ფილანტროპია

(ბერძნ. *Filos* — სიყვარული; *antropos* - ადამიანი;) სურვილი დაეხმარო სხვებს, რაც ძირითადად გამოიხატება კეთილი მიზნებისათვის თანხების გაცემით. სხვა განმარტებით ფილანტროპია საკაცობრიო მნიშვნელობის მიზნებისათვის მამუტაბური ქველმოქმედება გახლავთ.

ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაცია (Psychosocial Rehabilitation)

პროცესი, რომლის მეშვეობითაც ფსიქიური დარღვევების, ან ფსიქოლოგიური სირთულეების მქონე ადამიანებს შესაძლებლობა ეძლევათ საზოგადოებაში დამოუკიდებელი ფუნქციონირებისთვის აუცილებელ ოპტიმალურ დონეს მიაღწიონ.

წყარო: ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მოხსენება: “ფსიქიური ჯანმრთელობა- ახლებული გააზრება, ახალი იმედი“- 2001 წ.

